Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0298

EU:n diplomaattinen strategia ja geopoliittinen yhteistyö arktisella alueella

Euroopan parlamentin suositus 26. marraskuuta 2025 neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n diplomaattisesta strategiasta ja geopoliittisesta yhteistyöstä arktisella alueella (2025/2116(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa arktista aluetta koskevista kysymyksistä ja erityisesti 7. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman ”Arktinen alue: mahdollisuudet, huolenaiheet ja turvallisuushaasteet”[1],

– ottaa huomioon 16. marraskuuta 1994 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (YK:n merioikeusyleissopimus),

– ottaa huomioon komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 13. lokakuuta 2021 antaman yhteisen tiedonannon ”EU:n voimakkaampi sitoutuminen rauhanomaiseen, kestävään ja vauraaseen arktiseen alueeseen” (JOIN(2021)0027),

– ottaa huomioon Pariisin sopimuksen ja ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alaisen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen, joka hyväksyttiin 19. kesäkuuta 2023,

– ottaa huomioon Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) perustamisen,

---

1 EUVL C 132, 24.3.2022, s. 113.

– ottaa huomioon 27. kesäkuuta 1989 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoja koskevan yleissopimuksen,

– ottaa huomioon 3. lokakuuta 2018 tehdyn sopimuksen sääntelemättömän aavan meren kalastuksen ehkäisemiseksi Pohjoisen jäämeren keskiosassa (Pohjoisen jäämeren keskiosan kalastussopimus),

– ottaa huomioon julistuksen alkuperäiskansojen oikeuksista,

– ottaa huomioon 9. helmikuuta 1920 tehdyn Huippuvuoria koskevan kansainvälisen sopimuksen,

– ottaa huomioon 19. syyskuuta 1996 annetun julistuksen Arktisen neuvoston perustamisesta (Ottawan julistus),

– ottaa huomioon Arktisen neuvoston alaisuudessa neuvotellut kolme oikeudellisesti sitovaa sopimusta eli 12. toukokuuta 2011 tehdyn sopimuksen lento- ja meripelastusyhteistyöstä arktisella alueella, 15. toukokuuta 2013 tehdyn sopimuksen yhteistyöstä merellä tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntavalmiudessa ja torjumisessa arktisella alueella sekä 11. toukokuuta 2017 tehdyn sopimuksen arktisen alueen kansainvälisen tieteellisen yhteistyön parantamisesta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin ja Kanadan vuoden 2025 huippukokouksen päätteeksi annetun yhteisen julkilausuman kestävästä kumppanuudesta ja kunnianhimoisesta ohjelmasta,

– ottaa huomioon EU:n toimiston avaamisen 15. maaliskuuta 2024 Nuukissa, Grönlannissa,

– ottaa huomioon Grönlannin pääministerin Jens-Frederik Nielsenin parlamentissa 8. lokakuuta 2025 pitämän puheen,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 121 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0229/2025),

A. toteaa, että arktisella alueella asuu yli neljä miljoonaa ihmistä ja siihen kuuluu erilaisia kulttuureja, yhteisöjä ja talouksia ja että sen on siksi pysyttävä rauhan vyöhykkeenä, jonka biologista monimuotoisuutta ja herkkiä ekosysteemejä on kunnioitettava; katsoo, että arktisella alueella tehtävää rakentavaa yhteistyötä olisi suojeltava kiristyvältä maailmanlaajuiselta kilpailulta;

B. toteaa, että EU on arktisen alueen toimijana, jolla on strategisia intressejä, ollut jo vuosikymmeniä mukana sekä Eurooppaan kuuluvaa arktista aluetta että koko aluetta laajemmin koskevassa toiminnassa ja että sillä on keskeinen intressi myötävaikuttaa strategisesti siihen, että saadaan aikaan myönteisiä sosioekonomisia

sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviä tuloksia erityisesti monenvälisen yhteistyön avulla;

C. toteaa, että Venäjä on tehostanut sotilaallisen voimansa kasvattamista arktisella alueella sen Ukrainaan kohdistamasta laittomasta hyökkäyssodasta lähtien; toteaa, että Venäjän harjoittama militarisointi yhdistettynä Kiinan lisääntyneeseen läsnäoloon on muuttanut alueen poliittista ja turvallisuustilannetta; toteaa, että Venäjä on ottanut käyttöön Koillisväylän merenkulkua sääntelevän yksipuolisen ja laittoman järjestelmän, johon kuuluu muun muassa 5. joulukuuta 2022 annettu laki, jolla rajoitetaan ulkomaisten sota-alusten kulkua, mikä herättää kansainvälisen oikeuden ja erityisesti YK:n merioikeusyleissopimuksen näkökulmasta vakavaa huolta ja uhkaa pahentaa arktisen alueen geopoliittisia jännitteitä;

D. toteaa, että arktisen alueen käyttö sotilaallisiin tarkoituksiin on kiihtymässä samalla kun asevalvontaa, myös ydinaseita, koskevia kansainvälisiä sääntelykehykset heikkenevät eritoten Venäjän kaltaisten totalitaaristen ja autoritaaristen hallintojen toimien seurauksena;

E. toteaa, että on olennaisen tärkeää noudattaa tinkimättömästi alueellista koskemattomuutta ja kansainvälistä oikeutta, erityisesti YK:n merioikeusyleissopimusta ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) yleissopimuksia, jotta voidaan säilyttää arktinen alue turvallisena ja vakaana alueena; ottaa huomioon, että IMO on johtava meriturvallisuuden ja meriympäristön suojelun maailmanlaajuinen elin, jonka oikeudellisesti sitovia yleissopimuksia ja vapaaehtoisia ohjeistoja sovelletaan maailmanlaajuisesti, myös arktisella alueella;

F. katsoo, että kaikissa arktisen alueen toimintapolitiikoissa on otettava huomioon alueen erilaiset realiteetit, mukaan lukien erilaiset hallintojärjestelmät, oikeudelliset kehykset, infrastruktuurivalmiudet ja sosioekonomiset olosuhteet;

G. ottaa huomioon, että Arktinen neuvosto on merkittävin napaseudun yhteistyöfoorumi; ottaa huomioon, että Arktiseen neuvostoon kuuluu kolme EU:n jäsenvaltiota ja lisäksi kaksi Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvaa maata ja että sen jäsenistä seitsemän on Nato-maita;

H. ottaa huomioon, että vaikka Arktisen neuvoston toiminta perustuu vapaaehtoisiin sitoumuksiin eikä sillä ole sitovaa toimivaltaa, se on edistänyt rakentavaa yhteistyötä ja useiden sitovien sopimusten aikaansaamista; toteaa, että sen rajallinen toimeksianto heikentää sen kykyä vastata suuriin haasteisiin, kuten ympäristökatastrofeihin tai kasvaviin geopoliittisiin jännitteisiin, jotka voivat uhata arktisen alueen asemaa alueena, jolla jännitteet ovat pysyneet vähäisinä; toteaa, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymän provosoimattoman hyökkäyssodan vuoksi Arktisen neuvoston poliittisten kokousten

järjestäminen on keskeytetty, mikä heikentää Arktisen neuvoston kykyä täyttää toimeksiantonsa ja toimia asianmukaisesti;

I. ottaa huomioon, että EU:n täysivaltaisen tarkkailijan asemaa Arktisessa neuvostossa koskevan hakemuksen suhteen ei ole edistytty;

J. ottaa huomioon, että Grönlannin, Islannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen arktinen merialue (nk. GIUK-linja) on strateginen käytävä, joka mahdollistaa meriliikenteenohjauksen ja hybridiuhkien havaitsemisen; ottaa huomioon, että Suomen ja Ruotsin liittyminen Natoon on syventänyt liittoutuman arktisen alueen ulottuvuutta ja vahvistaa sen asemaa alueella;

K. ottaa huomioon, että arktinen alue lämpenee maapallon keskiarvoon verrattuna arviolta kolme kertaa nopeammin, mikä nopeuttaa jään häviämistä ja uhkaa maapallon ilmaston vakautta; toteaa, että kesäkuukausien merijää on nopeasti katoamassa, mikä aiheuttaa elinympäristöjen laajamittaista tuhoutumista ja lumesta ja jäästä riippuvaisten lajien populaatioiden pienenemistä;

L. ottaa huomioon, että Nato määritteli vuonna 2022 ilmastonmuutoksen merkittäväksi haasteeksi ja uhkia voimistavaksi tekijäksi, jolla on syvällisiä vaikutuksia turvallisuus- ja sotilasoperaatioihin, myös pohjoisimmilla alueilla, ja määritteli pohjoisimman alueen strategisesti tärkeäksi alueeksi, jolla Venäjän kyky häiritä liittouman vahvistuksia ja merenkulun vapautta Pohjois-Atlantilla asettaa puolustusliitolle selkeän haasteen; toteaa, että arktista aluetta voidaan pitää ilmaston ja turvallisuuden välisen yhteyden kannalta ensisijaisena alueena; toteaa, että Pariisin sopimuksen ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman täytäntöönpano on edelleen välttämätöntä, jotta voidaan ehkäistä ilmastonmuutoksen pahimmat seuraukset;

M. ottaa huomioon, että ikiroudan sulaminen muodostaa valtioiden rajojen yli ulottuvan biologisen sekä turvallisuus- ja ympäristöuhan infrastruktuuriin kohdistuvan tuhoisan vaikutuksensa, ilmastoa vahingoittavan metaanin vapautumisen, lepotilassa olevien ja tuntemattomien virusten ja bakteerien uudelleen ilmaantumisen sekä sen myötävaikutuksesta kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa aiheutuvien sääolojen häiriöiden vuoksi; toteaa, että Itä-Siperian arktisen mannerjalustan merenalainen ikirouta saattaa muodostua vielä yhdeksi uudeksi metaanipäästöjen lähteeksi;

N. ottaa huomioon, että merijään väheneminen lisää maailmanlaajuista kiinnostusta arktista aluetta ja sen luonnonvaroja kohtaan; ottaa erityisesti huomioon, että merijään nopea vetäytyminen avaa kaupankäynnille kausittaisia ja mahdollisesti ympärivuotisia väyliä, kuten Koillisväylä, Luoteisväylä ja mahdollinen tuleva Transarktinen väylä, jotka saattavat muuttaa maailmankaupan rakenteita ja asettaa arktiselle alueelle merkittäviä ympäristöön, turvallisuuteen ja

hallintoon liittyviä haasteita; ottaa huomioon, että ankarat sääolosuhteet, rajalliset etsintä- ja pelastusvalmiudet, korkeat vakuutuskustannukset ja näiden uusien merireittien kansainväliseen oikeudelliseen asemaan liittyvät ratkaisematta olevat kysymykset ovat merkittäviä esteitä sille, että näitä mahdollisuuksia voitaisiin hyödyntää täysimittaisesti, ja toteaa, että monet sidosryhmät ovat esittäneet vaatimuksia siitä, että näitä reittejä olisi käsiteltävä osana globaaleja yhteisresursseja;

O. toteaa, että ilmastokriisistä johtuvilla arktisen alueen muutoksilla on olennainen yhteys Eurooppaan; toteaa, että lämpötilojen kohoaminen, merenpinnan nousu, biologisen monimuotoisuuden väheneminen ja äärimmäiset sääilmiöt vaikuttavat ihmisiin ja ekosysteemeihin Euroopassa, mikä korostaa, että tarvitaan tietoon ja tieteeseen perustuvia toimintapolitiikkoja, joissa ovat mukana arktisen alueen paikallisyhteisöt ja tutkimuslaitokset;

P. ottaa huomioon, että Venäjä on merkittävästi vahvistanut arktisen alueen voimiaan ja sotilaallista infrastruktuuriaan lisäten siten alueen sotilaallisia jännitteitä; ottaa huomioon, että Venäjän vuoden 2023 ulkopoliittisessa konseptissa arktinen alue määritetään yhdeksi Venäjän ensisijaisista alueista; katsoo, että arktisen alueen militarisoiminen on vastoin alueen valtioiden suhteita tähän asti ohjannutta yhteistyön henkeä;

Q. katsoo, että arktisen alueen kehittyvien merireittien varrella toteutettavien Kiinan ja Venäjän yhteisten energiahankkeiden, infrastruktuuri-investointien ja merenkulkuhankkeiden kautta tapahtuva yhteistyön tiivistyminen uhkaa vahvistaa resurssien hyödyntämisen ja rajoitetun pääsyn geopoliittista akselia arktisen alueen rannikkoyhteisöjen, alkuperäiskansojen ja maailmanlaajuisten ympäristötakeiden kustannuksella; ottaa huomioon, että Venäjän toimet, joilla se on loukannut naapurimaiden suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta ja haitannut merenkulkua Asovanmerellä, Mustallamerellä ja Itämerellä, herättävät vakavaa huolta, joka on otettava huomioon arvioitaessa mahdollisuuksia ylläpitää rauhanomaista rinnakkaiseloa arktisella alueella;

R. ottaa erityisesti huomioon, että Venäjä vahvistaa arktisen alueen infrastruktuuriaan rakentamalla ja ottamalla käyttöön ydinkäyttöisen monitoimimurtaja Tšukotkan (Project 22220) osana laajempaa ohjelmaansa, jolla varmistetaan ympärivuotinen liikennöinti Koillisväylällä; ottaa huomioon, että Venäjä on rakentamassa lisää jäänmurtajia arktisen alueen strategisten tavoitteidensa tueksi;

S. ottaa huomioon, että vuodelta 2023 peräisin olevat satelliittikuvat ovat paljastaneet rakennuksia ja infrastruktuuria käsittäviä merkittäviä uusia rakennuskohteita Novaja Zemljalla, joka on syrjäinen arktisen alueen saari, jolla Venäjä on jo pitkään suorittanut ydinasekokeita; toteaa, että tällainen kehitys herättää vakavaa huolta siitä, että arktisella alueella toteutetaan jälleen ydinalan toimia, sekä

näiden toimien vaikutuksista alueen ja ympäristön turvallisuuteen; toteaa, että Venäjän laajentuva sotilasinfrastruktuurirakentaminen, muun muassa Wrangelinsaarella, joka on Unescon maailmanperintökohde ja luonnonsuojelualue, herättää vakavia ympäristöön, turvallisuuteen ja oikeudellisiin näkökohtiin liittyviä huolenaiheita;

T. ottaa huomioon, että Venäjä hyväksyi maaliskuussa 2024 asetuksen, jolla laajennetaan Venäjän federaation arktista vyöhykettä kattamaan Hantien ja mansien autonomiseen piirikuntaan kuuluvat Berezovskin ja Belojarskin kaupunkipiirit; ottaa huomioon, että tämä laajentuminen on osa Venäjän strategiaa, jolla pyritään vahvistamaan liittovaltion otetta luonnonvarojen hallinnasta, vahvistamaan sen aluevaatimuksia ja houkuttelemaan sijoittajia erityistalousalueisiin liittyvien kannustimien avulla;

U. toteaa, että hybridiuhat Venäjän taholta ovat lisääntyneet arktisella alueella, mukaan lukien kyberoperaatiot ja GPS-signaalien häirintä; toteaa, että arktisen alueen vesillä liikennöi yhä enemmän Venäjän varjolaivastoon kuuluvia vanhoja ja huonokuntoisia aluksia, jotka kansainvälisten pakotteiden kiertämiseksi purjehtivat mukavuuslippujen alla ja aiheuttavat herkälle alueelle merkittäviä ympäristö- ja turvallisuusriskejä;

V. ottaa huomioon, että Kiina on ilmoittanut olevansa ”lähes arktinen valtio” ja avaavansa arktisen silkkitien, jolla se laajentaa uutta silkkitietä koskevaa aloitettaan, ja että se on vakaasti ja nopeasti valtaamassa yhä enemmän jalansijaa napapiirin pohjoispuolella muun muassa venäläisyrityksiin tekemiensä investointien kautta; ottaa huomioon, että Kiinan turvallisuutta uudella aikakaudella koskevassa vuoden 2025 valkoisessa kirjassa ”napa-alueiden turvallisuus” määritellään osaksi sen kattavaa kansallisen turvallisuuden käsitettä;

W. toteaa, että Kiinan itselleen antama ”lähes arktisen valtion” nimitys on harhaanjohtava eikä siihen liity mitään laillisia oikeuksia tai erioikeuksia eikä sillä voi perustella sotilaallista läsnäoloa pohjoisimmilla alueilla; toteaa, että Kiina on tieteellisen tutkimustoiminnan varjolla peitellyt sotilaallista ja poliittista toimintaansa, sillä arktisella alueella toimivia kiinalaisia tutkimuslaitoksia, kuten Huippuvuorilla sijaitsevaa Yellow River Station -tutkimusasemaa ja Kiinan ja Islannin arktisen alueen tieteellistä observatoriota Kárhóllissa, on mahdollista hyödyntää kaksikäyttötarkoituksiin; ottaa huomioon, että Kiinan rannikkovartiosto ilmoitti lokakuussa 2024 operoineensa ensimmäistä kertaa Pohjoisella jäämerellä suorittaessaan yhteispartiointia Venäjän kanssa, mikä on jälleen yksi merkki Kiinan ja Venäjän koordinoidusta pyrkimyksestä laajentaa strategista jalanjälkeään pohjoisimmilla alueilla;

X. toteaa, että useat Euroopan maat ovat viime vuosina estäneet kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä Kiinan pyrkimykset hankkia arkaluonteista arktista infrastruktuuria, sillä esimerkiksi Tanska päätti vuonna 2016 estää Grönlannissa sijaitsevan Grønnedalin laivastotukikohdan ostamisen, Suomi päätti vuonna 2018 torjua sotilasalueen lähettyvillä sijaitsevan Kemijärven lentoaseman ostamisen ja Norja päätti vuonna 2024 pysäyttää Søre Fagerfjordin alueen myymisen kiinalaisille ostajille;

Y. ottaa huomioon, että Venäjä ja Kiina ovat viime vuosina tiivistäneet arktista aluetta koskevaa yhteistyötään allekirjoittamalla rannikkovartiostoyhteistyötä koskevan sopimuksen, toteuttamalla arktisen alueen läheisyydessä sijaitsevilla alueilla yhteisiä sotilasharjoituksia, kuten Ocean-2024- ja Pacific Patrol-2024 -harjoitukset, toteuttamalla teknologia- ja laivanrakennushankkeita ja kehittämällä uusia kauppareittejä Koillisväylälle ja ovat siten syventäneet pohjoisimpia alueita koskevaa strategista yhteensovittamistaan; ottaa huomioon, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta huolimatta Kiina on jatkanut arktisen alueen yhteistyötään Venäjän kanssa ja että Kiina on ottamassa paikan investoinneissa, joita länsimaiset yritykset ovat menettäneet, kun länsimaat hyväksyivät pakotteita Venäjän Ukrainaan kohdistaman täysimittaisen hyökkäyksen jälkeen;

Z. toteaa, että Kiina testaa rahtialuksella arktisen alueen kautta kulkevaa nopeaa reittiä Eurooppaan useiden Aasian ja Euroopan satamien välisen säännöllisen liikennöinnin aloittamiseksi Venäjän kautta kulkevalla Koillisväylällä;

AA. toteaa, että Yhdysvaltojen suhtautuminen arktiseen alueeseen on muuttumassa suuntaan, jossa se ottaa entistä enemmän jalansijaa, ja että tätä ennen se on antanut tiettyjä valitettavia Grönlantiin liittyviä lausuntoja;

AB. ottaa huomioon, että alkuperäiskansoilla ja paikallisyhteisöillä on korvaamatonta perinteistä tietämystä ja arktisten ekosysteemien suojelussa ensisijainen asema ja että ilmastonmuutoksella, sosioekonomisella syrjäytymisellä ja ympäristön tilan heikkenemisellä on niihin jo nyt kohtuutonta vaikutusta, mistä huolimatta ne jätetään usein päätöksentekoprosessien ulkopuolelle; ottaa huomioon, että EU:n poliittiset päättäjät ovat laajalti yhtä mieltä siitä, että alkuperäiskansoille on annettava lisää tukea ja niiden etunäkökohdille on annettava enemmän painoarvoa päätöksentekoprosessissa ja että samaan aikaan on varmistettava, että niiden yhteisöpohjaista tietämystä kunnioitetaan ja että se otetaan huomioon kaikessa toimintapoliittisessa kehityksessä; ottaa huomioon, että Arktinen neuvosto on toteuttanut merkittäviä toimia kysymyksen ratkaisemiseksi;

AC. toteaa, että Tanska, Ruotsi ja Suomi ovat allekirjoittaneet vuoden 1996 Ottawan julistuksen, jossa vahvistetaan niiden sitoutuminen

arktisen alueen asukkaiden hyvinvointiin ja tunnustetaan alkuperäiskansojen ja niiden yhteisöjen erityinen suhde arktiseen alueeseen ja niiden sen hyväksi toteuttamat ainutlaatuiset toimet, tunnustetaan alkuperäiskansojen ja niiden yhteisöjen perinteinen tietämys ja kehotetaan kuulemaan niitä kattavasti ja ottamaan ne kattavasti mukaan päätöksentekoon;

AD. toteaa, että EU:n arktiset alueet toimivat porttina EU:n toiminnalle ja läsnäololle laajemmalla arktisella alueella ja että ne tarjoavat resursseja Euroopan strategiselle riippumattomuudelle paikalliset kilpailevat etunäkökohdat, kuten luonnonvarojen kasvava kysyntä ja alkuperäiskansojen oikeudet, samalla huomioon ottaen; katsoo, että tuki, jota EU antaa koheesiopolitiikan, Interreg-ohjelman, Horisontti Eurooppa -ohjelman ja maaseudun kehittämistoimien kautta alueille, kuten pohjoisen harvaan asutut alueet, sekä arktisen alueen kaupunginjohtajien foorumin ja Arctic Six -allianssin kaltaisille verkostoille on EU:n arktisten alueiden etujen kannalta ratkaisevan tärkeää;

AE. katsoo, että Euroopan parlamentissa vuonna 2023 järjestetyn Barentsin euroarktisen alueen saamelaisten huippukokouksen kaltaisilla aloitteilla voidaan tehostaa yhteistyötä saamelaisyhteisön kanssa;

AF. ottaa huomioon, että Grönlanti toimii Arktisen neuvoston puheenjohtajana Tanskan kuningaskunnan puolesta vuosina 2025–2027, mikä tarjoaa merkittävän tilaisuuden vahvistaa osallistavaa, sääntöihin perustuvaa arktisen alueen hallintoa;

AG. ottaa huomioon, että Grönlannin strategiana on vahvistaa diplomaattista edustustaan maailmanlaajuisesti, mukaan lukien suunnitelmat avata toimistot Ottawaan ja New Yorkiin Washingtonissa, Pekingissä, Reykjavikissa ja Brysselissä sijaitsevien nykyisten edustustojensa lisäksi; toteaa, että Pituffikissa, Grönlannissa, sijaitseva Yhdysvaltojen avaruusjoukkojen tukikohta on Naton ohjuspuolustusjärjestelmän ja avaruustoiminnan seurannan kannalta strategisesti olennaisen tärkeä;

AH. ottaa huomioon, että parlamentin suositeltua asiaa jo useaan kertaan EU perusti vihdoin maaliskuussa 2024 EU:n toimiston Nuukiin ja vahvisti siten diplomaattista läsnäoloaan ja edisti tiiviimpää yhteistyötä Grönlannin kanssa; ottaa huomioon, että EU ja Färsaaret ovat sopineet tehostetusta kumppanuudesta, johon kuuluu muun muassa yhteistyö kalastusta, ilmastoa ja muita strategisia kysymyksiä koskevissa asioissa;

AI. toteaa, että arktisen alueen runsaat hiilivetyvarat, harvinaiset maametallit, kalavarannot ja muut luonnonvarat ovat yhä halutumpia, minkä vuoksi tarvitaan tiukkoja kestävyysnormeja ja saatava hyöty on jaettava oikeudenmukaisesti;

AJ. ottaa huomioon, että arktisella alueella on EU:n vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta erilaisia ratkaisevan tärkeitä energiavaroja, kuten vihreää vetyä, vesi- ja tuulivoimaa sekä geotermistä energiaa, jotka voivat auttaa monipuolistamaan ja vähähiilistämään EU:n energialähteiden yhdistelmää; katsoo, että strategiset investoinnit ovat välttämättömiä, jotta voidaan turvata EU:n teollisuuden kilpailukyvyn ja puolustusvalmiuksien kannalta olennaiset kriittiset raaka-aineet;

AK. toteaa, että Polar Connect - ja Vision 2030 -hankkeiden kaltaisissa aloitteissa kaavaillaan arktisen alueen kattavia häiriönsietokykyisiä merikaapelilinjoja, joilla Grönlanti ja Islanti yhdistetään Manner-Eurooppaan; toteaa, että tällaiset hankkeet ovat alttiita pahantahtoisten toimijoiden, kuten Venäjän ja Kiinan, hybridiuhkille;

AL. katsoo, että arktisen alueen merenalaisten valokaapelien kehittäminen luoden yhteyden Euroopasta Japaniin ja Etelä-Koreaan tarjoaa strategisen mahdollisuuden parantaa suojattuja ja nopeita digitaalisia yhteyksiä, vahvistaa EU:n digitaalista suvereniteettia ja syventää EU:n ja Aasian välistä yhteistyötä; katsoo, että merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen, viestintäjärjestelmien ja liikennekäytävien suojelu arktisella alueella on EU:n ja ETA:n digitaaliselle, taloudelliselle ja energiaturvallisuudelle ratkaisevan tärkeää;

AM. ottaa huomioon, että Grönlanti, Islanti ja Norja hallinnoivat arktisen alueen suurinta kestävän kalastuksen aluetta ja että alueella kehitetään asiantuntemusta bioteknologiasta ja innovoinnista, joilla on olennainen merkitys EU:n ruokaturvalle, siniselle taloudelle ja tieteelliselle johtoasemalle; ottaa huomioon, että YK:n merioikeusyleissopimus sisältää ympäristönäkökohtien turvaamiseen tähtääviä määräyksiä valtioiden oikeuksista, velvollisuuksista ja vastuualueista;

AN. ottaa huomioon, että arktisen alueen taloudellinen potentiaali ulottuu luonnonvarojen lisäksi esimerkiksi kestävän matkailun, avaruusteknologian ja datakeskusinfrastruktuurin aloille ja tarjoaa EU:lle mahdollisuuksia kehittää strategisia kumppanuuksia, joissa hyödynnetään alueen ainutlaatuista maantiedettä, uusiutuvia energialähteitä ja läheisyyttä keskeisiin liittolaisiin nähden;

AO. toteaa, että ”ei merkittävää haittaa” -periaatteella tarkoitetaan sitä, että ei tueta eikä harjoiteta taloudellista toimintaa, joka aiheuttaa asetuksen (EU) 2020/852[2] 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristötavoitteille;

---

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18. kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

AP. ottaa huomioon, että energiayhteydet arktiseen alueeseen, mukaan lukien öljyn ja kaasun tuonti Norjan Barentsinmereltä, nesteytetyn maakaasun kuljetus arktisten laivareittien kautta siirryttäessä kohti EU:n energiaomavaraisuutta, uusiutuvan energian vienti Islannista ja Grönlannista ja näiden tarjoama vihreän vedyn potentiaali, EU:n tukemat infrastruktuurihankkeet, kuten merenalaisiin kaapeleihin ja putkistoihin liittyvät hankkeet, sekä kestävää kehitystä edistävä tutkimus- ja innovointiyhteistyö, ovat ratkaisevan tärkeitä EU:n energiaturvallisuuden ja tulevan talouskehityksen kannalta sekä sen kannalta, että voidaan varmistaa investoinnit arktisen alueen paikallisiin talouksiin ja infrastruktuuriin; toteaa, että luotettavilla energiakumppaneilla ja -toimituksilla on keskeinen merkitys kokonaisturvallisuuden kannalta, kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja sitä seurannut energiakriisi ovat osoittaneet;

AQ. toteaa, että arktinen alue kärsii infrastruktuurin puutteesta, mikä asettaa paikallisväestön ja muut tahot epäedulliseen asemaan; katsoo, että monialaisten infrastruktuurihankkeiden kehittäminen voisi auttaa korjaamaan kyseiset puutteet ja vastaamaan laajempiin turvallisuushaasteisiin;

AR. toteaa, että äskettäin rakennetut ja suunnitteilla olevat LNG-terminaalit – erityisesti kelluvat varastointi- ja uudelleenkaasutusyksiköt, joihin EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet viime vuosina – ovat keskeinen keino toimittaa norjalaista nesteytettyä maakaasua ja vahvistavat toimitusten monipuolistamista ja toimitusvarmuutta; katsoo, että jäänmurtajien lisäkehittäminen ja tuotanto ovat arktisella alueella tehtävän etsinnän ja alueen turvallisuuden kannalta keskeisessä asemassa, ja toteaa, että Suomella on tältä osin erityisasiantuntemusta;

AS. toteaa, että EU:n rahoittamien tutkimusten, Horisontti Eurooppa -kumppanuuksien ja Copernicus-satelliittipalvelujen avulla saadaan pohjoisimpien alueiden turvallisuuden, ilmastokestävyyden, merenkulun turvallisuuden ja ympäristönsuojelun kannalta keskeistä tietoa;

AT. toteaa, että turvalliset, häiriönsietokykyiset ja riippumattomat satelliittiyhteydet ovat strateginen voimavara, jolla turvataan viestintä, parannetaan tilannetietoisuutta, suojellaan kriittistä infrastruktuuria ja vahvistetaan EU:n valmiuksia ehkäistä, vastustaa ja torjua hybridiuhkia ja tavanomaisia uhkia arktisella alueella;

AU. ottaa huomioon, että avaruusteknologiat, joihin kuuluvat paikannus, navigointi, maan havainnointi ja satelliittiviestintä, ovat olennaisen tärkeitä arktista aluetta koskevalle tilannetietoisuudelle ja ympäristön tarkkailulle ja sen yhteyksille; ottaa huomioon, että Norjan maantieteellinen sijainti sekä infrastruktuuri ja palvelut, kuten Andøyan avaruussatama ja satelliittilaajakaistapalvelujen Arctic satellite broadband mission -ohjelma, tarjoavat EU:n etuja tukevan kriittisen infrastruktuurin ja mahdollistavat Euroopan

riippumattoman pääsyn avaruuteen; toteaa, että avaruusvoimavaroja koskeva tehostettu yhteistyö Norjan kanssa on ratkaisevan tärkeää EU:n arktista aluetta koskevan strategian ja alueen turvallisuuden edistämiseksi;

AV. toteaa, että Euroopan ulkosuhdehallinnolla on keskeinen rooli arktista aluetta koskevan EU:n politiikan suunnittelussa ja koordinoinnissa;

1. suosittaa neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, että

a) tuomitaan arktisen alueen lisääntyvä militarisoituminen, joka johtuu erityisesti Venäjän laajamittaisesta sotilaallisesta rakenneuudistuksesta, jonka yhteydessä on muun muassa perustettu merenkulkukollegio ja joka yhdessä Kiinan aluetta kohtaan osoittaman selkeän mielenkiinnon kanssa on entisestään kärjistänyt alueella vallitsevia jännitteitä ja heikentänyt alueellista vakautta;

b) seurataan tiiviisti Kiinan lisääntyvää strategista mielenkiintoa arktiseen alueeseen ja sen toimintaa alueella arktinen silkkitie -aloitteen puitteissa; otetaan huomioon, että Kiinan ilmoittama tavoite tulla napa-alueiden suurvallaksi vuoteen 2030 mennessä ja sen lisääntynyt läsnäolo alueella tutkimusohjelmien, strategisten infrastruktuuri-investointien ja kaksikäyttöä koskevien kumppanuuksien kautta voivat haastaa vakiintuneet hallinnointiperiaatteet;

c) otetaan huomioon kaikki Ukrainan tilanteeseen liittyvät mahdolliset uhkaskenaariot, mukaan lukien se, että Ukrainan konfliktin kenties lukkiutuessa Venäjän läsnäolo arktisella alueella voi vahvistua; pannaan siksi kaikilta osin täytäntöön EU:n pakotteet, jotka koskevat Venäjän arktisen alueen sotilaallisen toiminnan laajentamiseen tarkoitettuja kaksikäyttöteknologioita, samalla kun tuetaan Ukrainan toimintaa arktisen alueen hallintorakenteissa, mukaan lukien mahdollinen tarkkailijan asema asiaankuuluvilla foorumeilla; kiristetään mukavuuslipun turvin pakotteita arktisella alueella kiertäville varjolaivaston aluksille määrättäviä seuraamuksia; tehostetaan niiden seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa, muun muassa tekemällä kansainvälistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että satamat ja vakuutusyhtiöt asettaisivat tällaiset alukset mustalle listalle; saatetaan lippuvaltiot kaikilta osin vastuuseen ympäristö- ja turvallisuusnormien noudattamisen varmistamisesta;

d) tunnustetaan kaikilta osin GIUK-linjan merkitys meriliikenteen väylänä, joka liittyy erottamattomasti EU:n etunäkökohtiin, sekä riskit siitä, että aluetta voitaisiin käyttää harmaan alueen

toimiin; pyritään näin ollen parantamaan kyseisten maiden institutionaalista häiriönsietokykyä yhteistyössä rakentavien kumppaneiden kanssa;

e) tehdään tilanteeseen vastaamiseksi yhteistyötä jäsenvaltioiden ja Nato-liittolaisten kanssa, jotta voidaan vahvistaa pelotevaikutukseen liittyviä valmiuksia, muun muassa lisäämällä EU:n ja Naton strategista vuoropuhelua arktista aluetta koskevasta tietämyksestä ja toteuttamalla yhteisiä puolustusharjoituksia pohjoisimmilla alueilla Ruotsin, Suomen ja Norjan isännöimän Arctic Challenge 2023 -harjoituksen ja Tanskan johtaman Arctic Light 2025 -harjoituksen esimerkin mukaisesti; tiivistetään yhteistyötä Naton rakenteiden ja Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen kanssa häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja infrastruktuurin suojelua arktisella alueella koskevien yhteisten standardien kehittämiseksi; syvennetään EU:n ja Naton käytännön yhteistyötä arktisella alueella aloilla, joilla on yhteisiä huolenaiheita, kuten merellisessä tilannetietoisuudessa, kriittisen infrastruktuurin suojelussa, logistiikassa sekä etsintä- ja pelastustoimien yhteentoimivuudessa; ollaan valppaampia EU:n yhteistyössä ulkoisten kumppaneiden kanssa ja perustetaan ulkomaisia arktisen alueen tutkimus- ja infrastruktuurihankkeita varten EU:n tason turvallisuusseurantamekanismeja;

f) pyritään samalla edelleen estämään geopoliittisten konfliktien leviäminen alueelle ja omaksutaan näkyvämpi rooli arktisella alueella sekä jatketaan arktista aluetta koskevan politiikan kattavaa uudelleenmäärittelyä siten, että mennään arktisen alueen poikkeuksellisuutta koskevaa vanhentunutta käsitettä pidemmälle ja käytetään uudelleenmäärittelyä sen sijaan keinona arvioida muuttuvia haasteita nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa;

g) varmistetaan kaiken tämän huomioon ottaen, että pohjoisimmilla alueilla toteutettavilla EU:n toimilla täydennetään Naton vuoden 2022 strategista konseptia ja että niissä hyödynnetään puolustusliiton vahvistettuja meripuolustustoimia; edistetään Naton ja EU:n välistä häiriövaikutusten välttämistä ja yhteistä tilannetietoisuutta ja kehotetaan vahvistamaan EU:n jäsenvaltioiden ja muiden Naton liittolaisten välistä yhteentoimivuutta arktisen alueen turvallisuuden, merivalvonnan, etsintä- ja pelastusoperaatioiden sekä kriittisen infrastruktuurin suojelun aloilla;

h) pannaan merkille, että arktinen alue on osa jatkumoa, jossa Itämeren alue yhdistyy arktiseen alueeseen ja jolla on yhteiset haasteet ja intressit; todetaan, että EU:n arktisella alueella toteuttamat toimet on sovitettava yhteen niiden kehittämistoimien kanssa, joita EU toteuttaa itärajan pohjoisilla

alueilla, ja niillä on tuettava näitä toimia, jotta voidaan maksimoida näiden toimien vaikutus;

i) tätä taustaa vasten ja Venäjän varjolaivastoon ja kiinalaisaluksiin yhdistetyt Itämeren viimeaikaiset tapahtumat huomioon ottaen vahvistetaan merkittävästi arktisen alueen keskeisen vedenalaisen infrastruktuurin ja erityisesti merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen suojelua, mukaan lukien Grönlannin läheisyydessä sijaitsevat kaapelit ja putkistot, ja tiukennetaan seuraamuksia ja vastatoimia koskevaa sääntelykehystä; varmistetaan YK:n merioikeusyleissopimuksen 112–115 artiklan mukaisten velvoitteiden noudattaminen ja noudattamisen valvonta, sillä kyseisillä artikloilla on olennainen merkitys sen kannalta, että pystytään suojaamaan Euroopan digitaalista ja energiaverkkojen yhteenliitettävyyttä geopoliittisilta häiriöiltä; kehitetään EU:n ja ETA:n strategia, jotta voidaan seurata ja torjua Kiinan ja Venäjän pohjoisimmilla alueilla tekemää yhteistyötä, joka saattaa heikentää merenkulun vapautta ja horjuttaa kansainvälistä oikeutta;

j) tuetaan arktisen alueen merikaapeleita, laskeutumispaikkoja ja kriittistä digitaalista infrastruktuuria koskevien yhteisten kyberturvallisuus- ja häiriönsietokykystandardien laatimista muun muassa yhteisten riskinarviointien, poikkeamista ilmoittamista koskevien vaatimusten ja säännöllisten häiriönsietokyvyn testausten avulla ja tunnustetaan niiden strateginen merkitys EU:n avoimen strategisen riippumattomuuden kannalta;

k) torjutaan hybridiuhkia, kuten kyberhyökkäyksiä, GPS-signaalin häirintää ja väärentämistä ja merikaapelisabotaaseja, mikä edellyttää tehostettuja seuranta- ja reagointimekanismeja EU:n ja Naton yhteisen seuranta- ja reagointikehyksen avulla ja lisäinvestointeja parannettuihin, suojattuihin ja riippumattomiin satelliittiyhteyksiin, mukaan lukien laukaisukapasiteetti, sekä investointeja, vedenalaisia drooneja ja merenpohjan kartoitusta; tuetaan tähän liittyen EU:n rahoittamien hybridivalvontateknologioiden, myös miehittämättömien järjestelmien, tutkimusta, testausta ja vaiheittaista käyttöönottoa yhteistyössä pohjoismaisten kumppaneiden kanssa, jotta voidaan valvoa hybridiuhkia ja vastata niihin;

l) vahvistetaan arktisen alueen yhteistä tilannetietoisuutta, häiriönsietokykyä ja alueellista vakautta, kun otetaan huomioon arktisen alueen avaruusperusteisten voimavarojen kasvava strateginen merkitys Euroopan turvallisuuden kannalta ja riippuvuus näistä voimavaroista; edistetään lisäksi EU:n johdolla luotettavien liittolaisten kanssa tehtäviä investointeja ja luotavia kumppanuuksia, joilla pyritään turvaamaan arktisen alueen kriittinen infrastruktuuri ja vähentämään riippuvuutta autoritaarisista voimista, mukaan lukien jäänmurtajien tuotanto

mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä EU:n strategisten kumppaneiden kanssa;

m) pannaan merkille lisääntyvä geopoliittinen kilpailu arktisilla merireiteillä, erityisesti Koillisväylällä; tuetaan tämän vuoksi diplomaattista vuoropuhelua, jonka tavoitteena on tehdä merenkulun vapautta ja rauhanomaista meriyhteistyötä koskevia selkeitä kansainvälisiä sopimuksia, vastustaa yksipuolisia vaatimuksia ja edistää kansainvälisen merioikeuden soveltamista YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti; tuomitaan vastaavasti julkisesti se, että Venäjä rajoittaa merenkulun vapautta Koillisväylällä ja vahvistaa sotilaallista infrastruktuuriaan Koillisväylällä; tuetaan kansainvälisen merioikeuden soveltamista, jotta voidaan torjua pyrkimykset legitimoida kiistanalaiset laivareitit tai edistää geopoliittista vaikutusvaltaa tieteellisen tai taloudellisen yhteistyön varjolla; käydään alueellista vuoropuhelua YK:n merioikeusyleissopimuksen alaisen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen täytäntöönpanosta arktisella alueella;

n) ilmastonmuutoksen suhteeton vaikutus arktiseen alueeseen huomioon ottaen tehostetaan yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden ja arktisen alueen alkuperäiskansojen kanssa kiireellisesti sopeutumisstrategioita, joilla on myös turvallisuuspoliittinen ulottuvuus, tuetaan kattavia seuranta-aloitteita ja lisätään merkittävästi investointeja tutkimusohjelmiin, joissa asetetaan etusijalle tarve tasapainottaa talouskasvua ja samalla suojella arktisen alueen kriittisiä ekosysteemejä asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisesti; todetaan, että ilmastonmuutos uhkaa arktisen alueen ekosysteemejä ja sen lisäksi lämpötilan nousulla on arktisilla alueilla merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia, mikä korostaa, että arktisella alueella asuvilla ihmisillä on oltava keskeinen asema tutkimustyössä ja että on tarpeen varmistaa, että tutkimustoiminnasta saadut hyödyt auttavat paikallisyhteisöjä sopeutumaan ja parantamaan sietokykyään;

o) arktisen alueen luonnonvarojen, kuten hiilivetyjen, harvinaisten maametallien ja kalavarantojen, merkitys huomioon ottaen ja yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vahvistetaan yhteisymmärrykseen perustuvia luonnonvarojen kestävän hyödyntämisen ja jalostuksen kumppanuuksia Grönlannin ja muiden arktisen alueen sidosryhmien kanssa, alkuperäisyhteisöt mukaan lukien, tiukasti ympäristölainsäädäntöä noudattaen, jotta vältetään sen kaltaiset tuhoisat seuraukset, joita aiheutui esimerkiksi Norilskin (Venäjä) öljyvuodosta vuonna 2020; varmistetaan, että tällainen yhteistyö yhtäältä edistää omalta osaltaan väestönkasvua ja paikallisyhteisöjen elpymistä

arktisella alueella ja toisaalta vähentää EU:n riippuvuutta Kiinasta ja muista epäluotettavista toimittajista; otetaan huomioon EU:n strategiset intressit turvata kriittisten raaka-aineiden toimitukset luotettavilta, samanmielisiltä kumppaneilta sekä turvata myös EU:n talouskasvu;

p) toteutetaan samalla toimia sellaisen sitovan kansainvälisen ympäristövahinkovastuujärjestelmän luomiseksi, jolla varmistetaan, että saastuttajat kantavat täyden vastuun arktisen alueen vesillä tapahtuvista onnettomuuksista ja aiheutetusta ekologisesta vahingosta, kun otetaan huomioon mahdollinen uusien arktisen alueen kautta kulkevien laivaväylien avaaminen;

q) pyritään siihen, että ympäristöön liittyvissä ja päätöksentekoprosesseissa otetaan huomioon alkuperäiskansojen tietämys, koska alkuperäiskansojen oikeuksia on kunnioitettava ja edistettävä kaikkialla arktisella alueella, ja varmistetaan samalla, että alkuperäiskansojen etunäkökohdat ja asiantuntemus otetaan asianmukaisesti huomioon kaikilla EU:n päätöksenteon tasoilla kaikkien muiden asiaankuuluvien tietolähteiden ohella ja että niiden kieliä ja kulttuuria suojellaan;

r) asetetaan mielenterveyttä, lukutaitoa, kieliä ja nuorisoa koskevat ohjelmat etusijalle EU:n arktista aluetta koskevassa yhteistyössä arktisen alueen alkuperäiskansojen foorumien ja nuorisofoorumien suositusten mukaisesti;

s) noudatetaan YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen 19 artiklaa, jossa todetaan niiden oikeudet; varmistetaan myös, että vuoden 1996 Ottawan julistuksen mukaisesti EU:n ja jäsenvaltioiden toiminta arktisella alueella edistää eikä vahingoita alkuperäisyhteisöjen hyvinvointia ja oikeuksia; otetaan huomioon, että alkuperäiskansat ovat alttiimpia sellaiselle ulkomaiselle sekaantumiselle ja disinformaatiolle, joissa tavoitteena on välineellistää monimutkaisia ja erityislaatuisia tilanteita, ja pyritään torjumaan tällaista altistumista;

t) sisällytetään vuonna 2013 annetun Kiirunan julkilausuman suositukset kokonaisuudessaan arktista aluetta koskevaan EU:n toimintapolitiikkaan muun muassa siten, että tuetaan uusiutuvan energian ja kestävän jätehuollon rahoituksen lisäämistä arktisissa yhteisöissä, vahvistetaan mekanismeja, joilla edistetään alkuperäiskansojen tarkoituksenmukaista osallistumista arktisen alueen hallintoon ja päätöksentekoon, parannetaan arktisten alueiden siviiliturvallisuus- ja -hätätilannevalmiuksia – mukaan lukien etsintä- ja pelastustoiminta ja katastrofivalmiuden infrastruktuuri – ja edistetään tieteidenvälisiä tutkimus- ja koulutuskumppanuuksia,

mukaan lukien arktisen alueen nuorten sekä paikallisten ja alkuperäiskansojen instituutioiden tukeminen;

u) edistetään Pohjoisen jäämeren keskiosan kalastussopimuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa ja vaaditaan allekirjoittajamaita perustamaan yhteisen tieteellisen tutkimuksen ja seurannan ohjelma sekä ottamaan huomioon alkuperäiskansojen tietämys ennen minkäänlaisen tulevan kaupallisen kalastustoiminnan sallimista alueella;

v) ottaen huomioon, että asuttu arktinen alue, rajatylittävä infrastruktuuri ja selviytymiskykyiset yhteiskunnat ovat strategisesti tärkeitä Euroopan turvallisuuden kannalta, vahvistetaan yhteistyötä Eurooppaan kuuluvalla arktisella alueella ja sen kanssa; tuetaan erityisesti pohjoisesta pohjoiseen ja idästä länteen suuntautuvien infrastruktuurihankkeiden kehittämistä Ruotsin ja Suomen arktisilla alueilla painottaen erityisesti Suomesta Pohjoiselle jäämerelle kulkevan nykyisen rautatieyhteyden kapasiteetin lisäämistä ja uusien multimodaalisten liikenneyhteyksien tutkimista, jotta voidaan vahvistaa EU:n ja Pohjoismaiden välisiä yhteyksiä ja sotilaallista liikkuvuutta;

w) häiriönsietokykyisten yhteyksien merkitys arktisen alueen yhteisöille ja EU:n turvallisuudelle tunnustaen kehitetään EU:n välineitä, joilla edistetään entistä laajempaa taloudellista yhdentymistä arktisella alueella, koska investoinnit rajatylittävään infrastruktuuriin lisäävät liikkuvuutta, edistävät innovointia ja liiketoiminnan kehittämistä sekä vahvistavat toimitusvarmuutta ja varautumisyhteistyötä julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä;

x) tunnustetaan, että EU:n tuki arktisen alueen kehittämiselle ja yhteistyölle on ratkaisevan tärkeää suhteiden, luottamuksen ja kehittämisvalmiuksien edistämiseksi harvaan asutuilla ja haavoittuvilla pohjoisilla alueilla;

y) todetaan, että kilpailukyky ja kriisinhallinta monimutkaisessa turvallisuuspoliittisessa ympäristössä ovat riippuvaisia vahvoista innovatiivisista yhteiskunnista ja paikallisista yrityksistä sekä rajatylittävästä päätöksentekijöiden, tutkijoiden, yritysten ja yhteisöjen välisestä yhteistyöstä; todetaan, että EU:n olisi jatkettava selviytymiskykyisempien ja kestävämpien arktisten yhteisöjen valmiuksien kehittämisen tukemista käyden tiivistä vuoropuhelua asiaankuuluvien valtioiden ja alueellisten elinten kanssa;

z) painottaen kansainvälisen tieteellisen yhteistyön ratkaisevan tärkeää roolia arktisen alueen hallinnoinnissa ja ilmastoasioiden ymmärtämisessä tuetaan EU:n rahoituksen jatkamista ja EU:n aktiivista osallistumista arktisen alueen tutkimushankkeisiin ja

tieteelliseen vuoropuheluun; edistetään avointa datan jakamista ja tieteellisten tulosten sisällyttämistä päätöksentekoprosesseihin varmistaen samalla, että tieteellisessä vaihdossa otetaan kaikilta osin huomioon nykyiset geopoliittisesta tilanteesta johtuvat puolustus- ja turvallisuusriskit;

aa) tunnustetaan arktisen alueen maaseudun yliopistojen ainutlaatuinen rooli aluekehityksen vauhdittajina ja talouskasvun edistäjinä tutkimuksen ja yritystoiminnan innovoinnin avulla, uusien tulokkaiden houkuttelemisessa, paikallisen ja alueellisen osaamisen ja valmiuksien parantamisessa, alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämisessä ja sellaisen tietämyksen ja tiedon jakamisessa, joka parantaa selviytymiskykyä ja varautumista; tuetaan arktisen alueen yliopistoja, myös erinäisistä EU:n ohjelmista myönnettävillä rahoitusosuuksilla; lisätään EU:n yliopistojen ja muun muassa Grönlannissa, Islannissa ja Pohjois-Norjassa sijaitsevien arktisen alueen korkeakoulujen välistä koulutukseen ja tutkimukseen liittyvää liikkuvuutta ja pyritään luomaan uusi arktisen alueen asiantuntijoiden sukupolvi ja syventämään ihmisten välistä yhteistyötä; lisätään arktista aluetta koskevan monialaisen tutkimuksen rahoitusta ja tuetaan Euroopan arktisen alueen tutkimuksen osaamiskeskuksen perustamista hyödyntäen Copernicus-palveluja ja avoimen datan infrastruktuureja, paikalla tehtäviä mittauksia ja perinteistä tietämystä, jotta voidaan tarjota operatiivisia tieteellisiä tuotoksia EU-tason päätöksenteon tueksi ja legitiimien kansainvälisten kumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten;

ab) EU:hun liittymisen kasvava kannatus Islannissa huomioon ottaen suhtaudutaan myönteisesti paikallisviranomaisten aikomukseen järjestää vuoteen 2027 mennessä kansanäänestys EU-jäsenyysneuvottelujen aloittamisesta uudelleen ja sitoudutaan kunnioittamaan Islannin kansan demokraattisen kuulemisen tulosta; tehdään samanaikaisesti ennakoivaa yhteistyötä Islannin hallituksen kanssa, jotta mahdollisen EU-jäsenyyden etuja voidaan tehdä tunnetuksi ja voidaan parantaa valmistautumista uuteen liittymisprosessiin, jos Islanti virallisesti uudistaa hakemuksensa, ja tehostetaan välittömästi yhteisiä etuja koskevaa yhteistyötä ja tarjotaan EU:n apua hybridiuhkien ja ulkomaisen sekaantumisen torjunnassa;

ac) suhtaudutaan myönteisesti Islannin hallituksen päätökseen käynnistää neuvottelut turvallisuus- ja puolustuskumppanuudesta EU:n kanssa; todetaan, että niiden tuloksena aikaansaatava sopimus on olennaisen tärkeä EU:n ja Islannin tulevien suhteiden kannalta;

ad) tunnustetaan, että Norja on EU:n ja Naton keskeinen liittolainen, ja painotetaan jatkuvaa tarvetta vahvistaa

turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä täysin Naton sitoumusten mukaisesti; tämä huomioon ottaen tarkastellaan mahdollisuuksia tiiviimpään yhteistyöhön Norjan kanssa, mukaan lukien Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohdan mahdollinen laajentaminen koskemaan Norjaa ja Norjan mahdollinen liittyminen EU:hun, ottaen huomioon, että Norjan EU-jäsenyys vahvistaisi sekä sen kansallisia etuja että EU:n geopoliittista häiriönsietokykyä korjaamalla kriittisiä puutteita EU:n yhteisessä puolustuksessa – erityisesti GIUK-linjan osalta; korostetaan, että kattava puolustusyhteistyö Norjan kanssa on jo tälläkin hetkellä mahdollista, mistä on osoituksena vahva pohjoismainen puolustusyhteistyö, jota olisikin käytettävä mallina EU:n ja Norjan välisten yhteyksien tiivistämiselle;

ae) ottaen huomioon keskeisen roolin, joka Norjalla on EU:n energiaturvallisuuden kannalta, sillä sen osuus EU:n kaasuntuonnista oli vuonna 2024 yli 30 prosenttia, tehostetaan energia-alan häiriönsietokyvyn ja toimitusten monipuolistamisen osa-alueilla tehtävää yhteistyötä, joka muiden strategisten infrastruktuurihankkeiden, kuten Itämeren kaasukäytävä, ohella on keskeinen keino, jolla voidaan parantaa EU:n strategista riippumattomuutta, vahvistaa häiriönsietokykyä sekä vähentää riippuvuutta Venäjän energiatoimituksista;

af) suhtaudutaan myönteisesti Norjan Ukrainalle antamaan jatkuvaan tukeen, mukaan lukien sen viimeisin päätös lähes 600 miljoonan euron kohdentamisesta Ukrainan ilmapuolustusjärjestelmiin;

ag) ottaen huomioon vakavan huolen, joka parlamentilla on Grönlannin kasvavasta geopoliittisesta merkityksestä – ja jota pahentavat ulkoisten toimijoiden esittämät Tanskan perustuslaillisia järjestelyjä ja suvereniteettia kyseenalaistavat lausunnot sekä tiedot ulkomaisesta sekaantumisesta sen sisäisiin asioihin, mukaan lukien tietyt Yhdysvaltain hallinnon lausunnot – vahvistetaan Grönlannin itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja korostetaan, että päätökset Grönlannin perustuslaillisesta tulevaisuudesta ja kansainvälisistä suhteista kuuluvat yksinomaan Grönlannin kansalle ja että ne on voitava tehdä ilman ulkoista painostusta;

ah) ottaen huomioon Grönlannin kasvavan merkityksen arktisen alueen ja Euroopan turvallisuuskehyksessä sekä grönlantilaisten kasvavan tuen EU:hun liittymiselle, mistä ovat osoituksena kyselyt, joiden mukaan noin 60 prosenttia grönlantilaisista kannattaa liittymistä EU:hun, suhtaudutaan myönteisesti Grönlannin hallituksen mahdollisiin aloitteisiin vahvistaa poliittisia, institutionaalisia ja taloudellisia yhteyksiään EU:hun; kannustetaan EU:ta luomaan syvempiä strategisia ja taloudellisia kumppanuuksia, myös mahdollisen liittymisen yhteydessä, Grönlannin kansan mahdollisesti niin halutessa;

korostetaan tässä yhteydessä, että EU-jäsenyys, joka antaa pääsyn Iris-[2] ja Galileo-ohjelmien kaltaisten aloitteiden piiriin, antaisi Grönlannille vahvemman aseman arktisen alueen hallinnossa ja keinot suojella sen ratkaisevan tärkeitä ekosysteemejä ja mahdollistaisi kriittisen infrastruktuurin kestävän kehittämisen uusien pohjoisten kauppareittien avautuessa sekä vahvistaisi myös sen turvallisuutta;

ai) pannaan merkille Grönlannin ensimmäinen turvallisuusstrategia ”Greenland in the World: Nothing about Us Without Us – Greenland’s Foreign, Security and Defense Policy 2024–2033”, joka heijastaa periaatetta, jonka mukaan arktisen alueen kansat on otettava tarkoituksenmukaisella tavalla mukaan niiden alueeseen vaikuttavien politiikkojen suunnitteluun; pannaan merkille strategiaan sisältyvä suositus perustaa Nuukiin rauhankeskus, joka edistäisi vuoropuhelua ja helpottaisi tutkimusta ja rauhanvälitystä;

aj) todetaan, että Grönlanti yhtyi EU:n Venäjän vastaisiin pakotteisiin Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen; korostetaan, että komission Nuukin-toimiston avaaminen merkitsee uutta vaihetta yhteistyössä Grönlannin kanssa, sillä vaikka Grönlanti ei olekaan jäsenvaltio, se on pitkään tehnyt tiivistä yhteistyötä EU:n kanssa ja saanut siltä taloudellista tukea, myös koulutusalalla;

ak) vahvistetaan yhteistyötä Kanadan kanssa; korostetaan EU:n ja Kanadan kumppanuuden strategista merkitystä, kun otetaan huomioon niiden yhteiset demokraattiset arvot ja globaalit velvollisuudet, ja edistetään arktisen alueen turvallisuus- ja puolustuskumppanuutta osana kunnianhimoista ja tulevaisuuteen suuntautuvaa EU:n ja Kanadan toimintaohjelmaa;

al) korostetaan erityisesti tarvetta lisätä yhteistyötä, jolla pyritään torjumaan Venäjän ja Kiinan yhä pahantahtoisempaa toimintaa arktisella alueella, ja edistetään samalla taloudellista kehitystä ja muistutetaan, että sotilaallinen yhteistyö voi myös vahvistaa paikallisyhteisöjä; kehitetään jäsenneltyä vuoropuhelua Kanadan sekä EU:n välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen[3] puitteissa keskittyen arktisen alueen ekosysteemien ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun, kansainvälisten ympäristönormien täytäntöönpanoon, häiriönsietokykyiseen infrastruktuuriin, merireittien turvallisuuteen ja alkuperäiskansojen tietämyksen sisällyttämiseen päätöksentekoprosesseihin; muistutetaan Kanadan luonnonvaroja koskevan EU:n ja Kanadan välisen yhteistyön suuresta potentiaalista; kannustetaan tekemään tiiviimpää

---

3 Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen laaja-alainen talous- ja kauppasopimus (CETA) (EUVL L 11, 14.1.2017, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj).

yhteistyötä tieteen ja kulttuurin alalla alkuperäiskansojen vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseksi ja arktisen alueen häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi; korostetaan, että infrastruktuurin kehittämistä ja hallintaa koskeva yhteistyö ja alkuperäiskansoihin liittyvät kumppanuusmallit ovat keskeisessä asemassa EU:n ja Kanadan välisessä yhteistyössä; asetetaan etusijalle nopeat toimet poliittisen, taloudellisen ja turvallisuusyhteistyön syventämiseksi Kanadan kanssa, koska Kanada on yksi Arktisen neuvoston perustajajäsenistä ja Euroopan unionin strateginen kumppani;

am) edistetään arktista aluetta koskevaa EU:n ja Yhdysvaltojen vuoropuhelua; korostetaan moninaisia arktista aluetta koskevia EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisiä haasteita, joita ovat muun muassa ilmasto ja turvallisuusyhteistyö; painotetaan, että EU:n ja Yhdysvaltojen yhteistyö arktisella alueella on olennaisen tärkeää Venäjän ja Kiinan hillitsemiseksi ja EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisen turvallisuuden varmistamiseksi;

an) korostetaan, että tarvitaan vahvempaa alueellista vuoropuhelua arktisen alueen samanmielisten kumppaneiden kanssa, ja kehotetaan EU:n johtajia saattamaan yhteen arktisen alueen tällaisten kumppaneiden johtajat, jotta voidaan laatia yhteinen, merkittävä ja toteuttamiskelpoinen pitkän aikavälin arktista aluetta koskeva strategia;

ao) vahvistetaan Arktisen neuvoston puitteissa monenvälistä hallintoa ja yhteistyötä, erityisesti nyt, kun sen puheenjohtajana toimii Tanskan kuningaskuntaa edustava Grönlanti vuosina 2025–2027; kehotetaan tähän liittyen kaikkia jäseniä ylläpitämään rauhanomaisia ja lainsäädäntöön perustuvia hallintokehyksiä ja jatkamaan tehokasta monenvälistä yhteistyötä painottaen erityisesti ympäristönsuojelua, kestävää kehitystä ja alkuperäiskansojen oikeuksia;

ap) vahvistetaan yhteistyötä arktisen neuvoston tarkkailijavaltioiden, kuten Japanin ja Etelä-Korean, kanssa keskittyen kestävään teknologiaan, jäänmurtajavalmiuksiin ja meriturvallisuuteen turvaten samalla EU:n strategiset edut;

aq) jatketaan ponnisteluja, joilla tuetaan EU:n hakemusta täysivaltaisen tarkkailijan asemasta Arktisessa neuvostossa, sekä edistetään EU:n osallistumista Arktisen neuvoston työryhmiin;

ar) lisätään rahoitusta ja tukea arktisen alueen keskeisten instituutioiden, kuten arktisen talousneuvoston, arktisen alueen kaupunginjohtajien foorumin ja arktisen alueen parlamentaarikkojen pysyvän komitean, kanssa tehtävälle yhteistyölle, muun muassa valmiuksien kehittämisen, yhteishankkeiden ja tutkimusaloitteiden avulla, tunnustaen

niiden keskeisen roolin kestävän kehityksen ja paikallisen osallistumisen edistämisessä arktisella alueella;

as) otetaan huomioon, että EU:n arktista aluetta koskeva parannettu ja tehostettu strategia edellyttää myös lisävaroja; varmistetaan siksi, että seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä edistetään strategisia investointeja arktisen alueen merenkulun valmiuksiin, nykyaikaisiin viestintäjärjestelmiin, logistiikkakeskuksiin ja tuki-infrastruktuuriin, jäänmurtajat mukaan luettuina; painotetaan, että tällaisissa investoinneissa on taattava ympäristönormien tiukka noudattaminen ja varmistettava alkuperäiskansojen merkityksellinen osallistuminen kaikkiin politiikan suunnittelun ja täytäntöönpanon vaiheisiin;

at) vahvistetaan arktisia kysymyksiä käsittelevän erityislähettilään toimeksiantoa varmistamalla selkeämmät valtuudet, riittävät resurssit ja velvoitteet seurata turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviä kehityskulkuja, edustaa EU:ta arktisen alueen foorumeilla, koordinoida arktista aluetta käsittelevää politiikkaa, tehdä yhteistyötä alkuperäiskansojen kanssa ja raportoida neuvostolle ja parlamentille;

au) kehotetaan perustamaan Euroopan ulkosuhdehallintoon erityinen arktisen alueen yksikkö, jotta voidaan edistää kattavampaa ja ennakoivampaa yhteistyötä arktisen alueen valtioiden ja sidosryhmien kanssa; korostetaan, että EU:n olisi kohdeltava arktista aluetta kestävän vaurauden pitkän aikavälin kumppanina ja asetettava etusijalle talous-, ympäristö- ja turvallisuusyhteistyö; kehotetaan Euroopan ulkosuhdehallintoa kehittämään arktista aluetta koskevaa asiantuntemusta muun muassa henkilöstön koulutuksella ja tiiviimmällä yhteistyöllä arktisen alueen yhteisöjen ja instituutioiden kanssa sekä vahvistamaan EU:n osallistumista Arktisen neuvoston työryhmiin; korostetaan, että tätä valmiuksien kehittämistä on tuettava riittävällä rahoituksella, mukaan lukien resurssit henkilöstön koulutukseen, tutkimukseen ja kumppanuuksien kehittämiseen arktisen alueen yhteisöjen ja instituutioiden kanssa, jotta varmistetaan kattava, tietoon perustuva, tehokas ja koordinoitu lähestymistapa EU:n arktista aluetta koskevaan toimintapolitiikkaan;

av) selvitetään mahdollisuutta perustaa ja perustetaan EU:n virallinen edustus Färsaarille, jotta voidaan lujittaa poliittista vuoropuhelua ja tehostaa kalastusta, ilmastokestävyyttä ja kestävää kehitystä koskevaa yhteistyötä sekä vahvistaa EU:n strategista läsnäoloa Pohjois-Atlantin alueella;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle ja tiedoksi arktisen alueen

valtioiden hallituksille ja parlamenteille sekä alkuperäiskansoja edustaville järjestöille.